

POSTANOWIENIE

25 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 25 czerwca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K.G.

z udziałem T.K., E.K. i B.K.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej K.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 16 listopada 2023 r., II Ca 971/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie K.G. od postanowienia Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z 16 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć

rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje go do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09). Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi bowiem wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W świetle motywów zaskarżonego postanowienia nie można jednak przyjąć, że nastąpiły uchybienia o charakterze elementarnym.

Skarżąca wskazała, że oczywista zasadność jej skargi kasacyjnej wynika z faktu, iż „Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej zmieniając postanowienie Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 11 lipca 2023 r., sygn. akt I Ns 657/22 doprowadził do tego, iż wola spadkodawczyni nie została uwzględniona. Rozmiar nieprawidłowości popełnionych przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia usprawiedliwia odstąpienie od wynikającej z zasady państwa prawnego - ochrony przynależnej powadze rzeczy osądzonej poprzez zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia.”

Należy przypomnieć, że oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej trzeba dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Natomiast uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie, w jakim skarżąca wskazuje na oczywistą zasadność wniesionej przez siebie skargi, jest bardzo lakoniczne i nie zawiera argumentów przekonujących o tym, że faktycznie w sprawie zaktualizowała się przyczyna kasacyjna, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W uzasadnieniu zakażonego postanowienia Sąd Okręgowy przeprowadził obszerną analizę materiału dowodowego, przedstawiając uporządkowane argumenty, przemawiające za odmienną niż przyjął Sąd pierwszej instancji ich oceną, prowadzącą do nieuwzględnienia wniosku K.G., a zatem do zmiany orzeczenia Sądu Rejonowego z 11 lipca 2023 r.

Nie sposób uznać, że skarga kasacyjna, zawierająca jedynie polemikę wnioskodawczyni z rozumowaniem Sądu drugiej instancji, jest oczywiście uzasadniona. Należy przy tym zauważyć, że zmiana przez Sąd Okręgowy korzystnego dla skarżącej postanowienia Sądu pierwszej instancji wynikała nie z odmiennej wykładni przepisów prawa, a z dokonania odmiennej oceny dowodów i dokonania odmiennych ustaleń faktycznych (ustalenia, że niedoszło do sporządzenia 10 grudnia 2021 r. testamentu ustnego). Ocena dowodów i polemika z ustaleniami faktycznymi nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.)

Uznać zatem należy, że wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej przyczyny nie uzasadniają jej przyjęcia do rozpoznania.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(M.M.)

[SOP]